

Innovative Approaches To The Social Life Space ‘The Sofa’ Of Traditional Housing: Islamkoy Case

Selver Koç^{1*}, Şebnem Ertaş¹

¹Interior Architecture/Faculty Of Architecture, Karadeniz Technical University, Trabzon, Turkey

*Corresponding author: mx_selver@hotmail.com

*Speaker: mx_selver@hotmail.com

Presentation/Paper Type: Oral / Tam Metin

Abstract – The *sofa*, which is one of the most characteristic elements in traditional Turkish homes, is an important living space in the household that allows the continuity of social life based on the construction of traditional housing units. The traditional housing units are shaped thanks to the original solutions provided by the *sofa*, and at the same time the *sofa* is the space where social relationships are conducted due to its various functions. Thus, it could be suggested that the *sofa* is the center or the focus of life in houses.

The present study addressed the concept of sofa in traditional Turkish houses in Islamkoy district in Isparta province (Turkey) and seven residential buildings that contain *sofas* with different characteristics and located at Okul Street on the way to the center were determined as the study area. Based on the selected homes, the types of *sofa*, the impact of the sofa on the formations of space and the use of the *sofa* as a social living space were determined. Thus, the diagrams for each *sofa* plan were developed and the properties of each *sofa* were described using photographs. In the 2017-2018 Fall Semester Project 7 course, “Reuse and Re-functioning for Tourism Purposes in a Traditional Settlement”, re-functionalized, social living space, sofa, innovative and different solutions are put forward.

Keywords – Traditional housing, social living space, sofa, Isparta, İslamköy.

I. GİRİŞ

Anadolu kimliği, kültürel ve doğal değerler bakımından oldukça zengin bir coğrafyaya sahiptir. Geleneksel konutlar ise, bu zengin kültürel değerler içerisinde önemi büyük ve özgün oluşumlar arasında yer almaktadır [1]. Geçmişten günümüze kadar bir sürekliliği olan geleneksel konutlar, gereksinmeye bağlı olarak süreç içerisinde çeşitlilik göstermiştir ([2]-[3]). Geleneksel Türk konutunun şekillenmesinde; iklim, bitki örtüsü, yöre kültür ve yaşam biçimi ve birçok farklı faktör olarak karşımıza çıkmaktadır [4]. Bu faktörler her ne kadar çeşitlenmeye yol açsa da, geleneksel Türk konutları temelde birbirlerine olan benzerlikleri, hem sosyal hem fiziksel çevreyle birlikte uyum ve anlamlarıyla bir bütünlük oluşturmaktadır. Bu bütünlük içerisinde yer alan benzer mekanlar, geleneksel Türk konutunun karakterini oluşturmaktadır. Bu bağlamda, Hidayetoğlu (2013); konut içerisinde yer alan odalar ve sofanın en önemli ortak mekanlar olduğunu dile getirmiştir [5].

Eldem (1968) ve Küçükerman (1988) ; geleneksel Türk konutundaki temel birimin oda olduğunu, fakat planı oluşturan ana hacmin sofa olduğunu vurgulamıştır ([6]-[7]). Günay (1999); Türk evi plan şemasının özgünlüğünün sofadan kaynaklandığını, bu nedenle sofa tiplerine göre karakteristik planların ortaya çıktığını dile getirmiştir [8]. Kısaca, sofa tipolojisi ve konuta yön veren birimdir de denilebilmektedir.

Sosyal hayatın odak noktasında yer almasından dolayı, farklı işlevlere ve hareketli donatılara sahip olan sofa, konutta yoğun kullanılan bir alan olmuştur. Bu nedenle geleneksel konutun yeniden işlevlendirmelerinde sofa; esnek çözüm önerilerine uygun bir mekan haline gelmiştir. Bu da yenilikçi mekan çözümlerine yaklaşım felsefesi olarak yansımaktadır. Konuttaki yaşam akışının sağlandığı alan olan sofa, böylelikle yeni işlevlerle kullanılabilen mekanlar haline gelmiştir.

Bu bağlamda çalışma; Isparta ilinin Atabey ilçesine bağlı bir köy olan İslamköy’ü kapsamaktadır. Çünkü, İslamköy geleneksel konutlarının birçoğu, özgün durumlarıyla varlığını sürdürmektedir. Çalışmanın amacı ve kapsamı doğrultusunda, özgün ve çeşitli sofa tiplerinin bulunduğu Okul Sokak ele alınmış, bu sokakta bulunan yedi adet konutun planlar üzerinden biçimlenişe etkisi şemalarla ifade edilmiştir. Fotoğraflarla birlikte; işlevleri, donatıları ve genel yapısı desteklenen sofalar, barındırdığı işlevler ve kendine özgü özellikleriyle ele alınmış, bu özellikler kısaca tanımlanmıştır. Bu çalışmaların ardından 2017-2018 güz yarıyılı Proje-7 özetinde ‘Geleneksel Dokuda Turizm Amaçlı Yeniden Kullanım ve İşlevlendirme’ konulu öğrenci çalışması ile yedi konuta yeni işlevler verilmiştir.

Konutlar iki ayrı grup tarafından iki farklı öneri şeklinde bir atölye çalışması ile ele alınmıştır. 14 öğrencinin katıldığı yaklaşık dört ay süren atölye süreci, 13 adet proje çıktısı ile sonuçlanmıştır [9]. Sofa ve mekan ilişkisinin, yenilikçi

çözüm önerileriyle ortaya konduğu çalışma, çıkan ürünlerdeki sosyal yaşamın, sosyal bir değere dönüştüğünü ortaya koymaktadır.

I.I. GELENEKSEL KONUTTA “SOFA” MEKANI

Geleneksel Türk konutu, Türk insanının yaşam biçimi, gelenek ve görenekleri, kültürünü ve en önemlisi gereksinmelerini karşılayabilen konut tipi olarak karşımıza çıkmaktadır [10]. Bu konutların oluşum süreçleri ve faktörlerinin farklılık göstermesiyle çeşitlilik ortaya çıkmış olsa da, bazı etmenlerle birlikte ortak özelliklere sahip olmaktadır. Bu özellikler;

- Sosyal yaşam ve gelenekler,
- Din,
- İklim ve coğrafi konum,
- Malzeme,
- Sosyo- Ekonomik olarak sıralanabilmektedir [11].

Bu ortak özellikler, geleneksel Türk konutunun oluşmasındaki temel nedenlerdir. Böylelikle konutların kendine özgü karakteristik yapısı ortaya çıkmıştır. Saygı (2015); geleneksel Türk evi tanımının; oda, sofa ve eyvandan oluştuğunu, bu üç bileşenin de yörelere göre farklı biçimlenişleri olduğunu söylemiştir [12]. Bu üç bileşen arasında Eyüce (2005); geleneksel Türk konutunda mekana

şekil veren ve mekan düzenini ortaya koyan ögenin sofa olduğunu belirtmiştir [13]. Ayrıca sofalar; Müslüman-Türk konutlarının son 400 yıldır ana mekanı olarak kabul edilmektedir [14]. Bunun yanı sıra sofa; mekânsal organizasyon açısından odalarda geometrik konumlanma özelliği sağlayarak, esnek biçimlenme kazandırmıştır. Bu şekilde sofa ve odaların bir araya gelmesiyle oluşan plan kurgusu, kare veya kareye yakın hatlarla oluşmuş, kimi zaman bu kurgu dikdörtgen şekilde sınırlanmıştır. Dengeli bir şekilde doluluk ve boşluk oranlarının açılmış olması; pencere, kapı ve duvarlarla sağlanmış, bu durum da mekan içerisindeki mahremiyeti ve gerekli mekânsal konforu ortaya çıkarmıştır [13].

Tablo.1: Sofaya Göre Şekillen Plan Tipleri

Küçükerman (1988); Türk konutlarında sofa ve avluların Türk kültür gelenek ve göreneklerini, yaşam biçimlerini yansıtmakta olduğunu dile getirmiştir. Özellikle sofaların çok işlevli yapısı, konuta esneklik kazandıran ana unsurlardan sayılmaktadır [7]. Göker (2009); gerek duyulduğu zamanlarda, sofaların gerekli donatılarla beraber oturma alanına dönüşebilmekte olduğunu dile getirmiştir [15]. Sofa, iki yanında odaların bulunabileceği ya da odaların birbirine bağlandığı önemli bir sirkülasyon alanıdır. Bunun yanı sıra odaları birbirine bağlayan yegane unsur da denilebilmektedir [16]. Bu nedenle sofanın geleneksel Türk konutundaki önemi büyüktür. Başka bir deyişle Uysal (2007); plan kurgusunun sofa çevresinde şekillenmesinden dolayı, sofanın her özelliğiyle değişken olduğunu, odaların ise sofalara göre daha az değişken olduğunu vurgulamıştır [11]. Bu noktada Eldem (1968); konutların karakteristik planlarını, ilk kez sofalara göre sınıflandırmış ve sofaların konumlarını ayrı ayrı ele almıştır. Sofalara göre belirlenen plan tipleri dört farklı tipten oluşmaktadır. Bunlar;

- Sofasız Plan Tipi
- Dış Sofalı Plan Tipi
- İç Sofalı Plan Tipi
- Orta Sofalı Plan Tipidir [6].

Küçükerman (1988) ve Eldem (1968); dört farklı konut tipinin kendi arasındaki farklılaşmalarını ve yine kendi arasında oluşturduğu dil birliğini şematik yolla aktarmıştır (Tablo.1). Bu sayede konut bütünlüğünün değişmez birimi olan sofada, yaşam fonksiyonlarını barındıran ve çeşitlilik gösteren düzenlemelerin mevcut olduğunu görmek mümkündür. Bu düzenlemeler Tablo.1’de gösterilmiştir.

Sofalar; plan tiplerinden görüldüğü üzere, konutta ortak yaşamın en yoğun olduğu hacim olarak düşünülmektedir. Bu nedenle birçok birimi kendi içerisinde barındırmaktadır. Böylelikle; günlük yaşamın gerektirdiği yemek pişirme, yemek yeme, oturma ve misafir ağırlama gibi işlevlerin birçoğunu kendi bünyesinde karşılayabilmektedir [15]. Geleneksel Türk konutlarındaki sofanın bu denli önemli bir birim olmasından dolayı, neredeyse her yörede farklılaşan isimleriyle görmek mümkündür. Bayazıt (2014); Safranbolu

	Sofasız Plan Tipi	Dış Sofalı Plan Tipi	İç Sofalı Plan Tipi	Orta Sofalı Plan Tipi
Eldem (1968)				
Küçükerman (1988)				

III. BULGULAR

Yapılan literatür çalışmaları, veri toplama ve bilgi edinme sürecinin ardından, ele alınan konutlar, sofa tiplerine göre belirlenmiş, gerekli tespitler yapılmıştır. Bu tespitler doğrultusunda konutların beş tanesi dış sofalı plan tipine sahipken, iki tanesi iç sofalı (karnıyarık) plan tipi olarak karşımıza çıkmaktadır (Tablo.2). Bektaş (2014); geleneksel Türk konutlarının plan karakterini genellikle birinci katın oluşturduğunu dile getirmiştir [22]. Bu nedenle tabloda birinci kat konut planlarına yer verilmiştir.

Tablo.2 Okul Sokak Özneline 7 Konuttaki Sofaya İlişkin Veriler

N o	Konut Fotoğrafi	Sofa Fotoğrafi	1. Konut Planı	Sofa Plan Tipi
1				Dış Sofalı Plan Tipi 2. Derece Tescilli
2				Dış Sofalı Plan Tipi 2. Derece Tescilli
3				İç Sofalı Plan Tipi 2. Derece Tescilli
4				Dış Sofalı Plan Tipi Tescilsiz
5				İç Sofalı Plan Tipi 2. Derece Tescilli
6				Dış Sofalı Plan Tipi Tescilsiz
7				Dış Sofalı Plan Tipi 2. Derece Tescilli

Tablo.1'de yer alan birinci kat konut planlarında; turuncu ile belirtilen alanlar sofaları oluşturmaktadır. Sofa ile zemin kat arasındaki ulaşımı sağlayan, gri renk ile gösterilen düşey sirkülasyon merdiven olmuştur.

- Sofalar; odaların açıldığı ortak yaşam alanı olarak karşımıza çıkmaktadır.
- Sofa, odalara açıldığı için, sofanın biçimi ve sofanın odaları çevrelemesiyle konutun biçimlenişi ortaya çıkmıştır.
- Sofalarda mevcut olan ocak ve evye barındıran tezgah; burada yemek yapma işlevinin de yapıldığını göstermektedir.

- Gerek duyulduğunda, hareketli donatılarla misafir ağırlama ve ortak oturma alanı olarak kullanılabilir bir hacimdir.
- Duvarlara açılan nişler sayesinde, ahşap malzemeler kullanılarak yapılmış depolama alanları yaratılmıştır.
- Sofaya, gereksinme sonucunda wc ve odun deposu gibi işlevler eklenmiştir.
- Tarım ve hayvancılık ile geçimini sağlayan konut sahipleri, gereksinmeden ötürü, sofaya açılan ve dam olarak adlandırılan açık mekanları inşa etmiştir. Böylelikle bakliyat ve meyve gibi ürünlerin kurutulması, kaynatılması işlemleri bu alanda gerçekleştirilebilmiştir.
- Yarı açık mekan olan sofa; ekonomik gücü yerinde olan konut sahipleri tarafından kapatılarak tamamen iç mekana kazandırılmış ve konutun bir odası veya holü olarak kullanılabilmiştir.
- Sofa; avluya bakan balkon görevi gördüğü için; konuta hakim olma noktası olarak görülmektedir.

III. I. ATÖLYE ÇALIŞMASI

Proje-7 dersinde 'Geleneksel Dokuda Turizm Amaçlı Yeniden Kullanım ve İşlevlendirme' kapsamında gerçekleştirilen atölye çalışmasında, 13 öğrencinin teslim ettiği projelere; motel, tadım evi, restoran ve müze gibi çeşitli işlevler verilmiştir. 15 hafta süren atölye çalışmasının ardından, konutlara ilişkin yeniden kullanım durumları tespit edilmiştir.

Hazırlanmış olan 13 iç mekan projesinde; önerilen işlevlere bağlı olarak sofa kullanım durumları da değişiklik arz etmiştir. İhtiyaç çerçevesinde sofaya ilişkin gerekli bölünmeler ve eklemeler yapılmış, sofaya yeni çözüm önerileri getirilmiştir (Tablo.3). Böylelikle geleneksel konuttaki sofa, farklı tasarımlarla karşımıza çıkmıştır. Ayrıca sofalar; renk, doku, malzeme ve işlev değişiklikleriyle birlikte günümüz gereksinmelerine cevap verebilecek nitelikte yenilenmiş, bu yeni mekanlar; birbiriyle ilişkili ve entegre mekanlar olarak ele alınmıştır. Tasarım süreci; çizim, detay, maket ve üç boyut paftalarla sona ermiş, sonuç ürünlerinde elde edilen sofa mekanları, yenilikçi bakış açıları ile özgün fikirlerin ortaya konulduğu bir atölye çalışması haline gelmiştir.

Tablo.3: Okul Sokak Konutlarının Yeni Çözümünde 'Sofa'ya İlişkin Tespitler

N o	Mevcut İşlev- Yeni İşlev Önerisi	Sofanın İşlevi	Sofanın Renderı
1	Konut olarak yapılmış olan bina günümüzde kullanılmamaktadır. Yeni işlev olarak 'İslamköy Tarihi Müzesi' önerilmiştir.	'İslamköy Tarihi Müzesi' önerisinde sofa, "sergileme alanı" olarak işlevlendirilmiştir.	

1	Konut olarak yapılmış olan bina günümüzde kullanılmamaktadır. Yeni işlev olarak 'Butik Otel' önerilmiştir.	'Butik Otel' önerisinde sofa, "oturma alanı" olarak işlevlendirilmiştir.		6	Günümüzde konut işlevini sürdürmektedir. Yeni işlev olarak 'Kafe- Atölye' önerilmiştir.	'Kafe-Atölye' önerisinde sofa, "ürün sergileme alanı" olarak işlevlendirilmiştir.	
2	Konut olarak yapılmış olan bina günümüzde kullanılmamaktadır. Yeni işlev olarak 'Gastronomi Müzesi' önerilmiştir.	'Gastronomi Müzesi' önerisinde sofa, "sergileme alanı" olarak işlevlendirilmiştir.		6	Günümüzde konut işlevini sürdürmektedir. Yeni işlev olarak 'Köy Odası' önerilmiştir.	'Köy Odası' önerisinde sofa, "fotoğraf sergi alanı" olarak işlevlendirilmiştir.	
2	Konut olarak yapılmış olan bina günümüzde kullanılmamaktadır. Yeni işlev olarak 'İslamköy Müzesi' önerilmiştir.	'İslamköy Müzesi' önerisinde sofa, "sergileme alanı" olarak işlevlendirilmiştir.		7	Konut olarak yapılmış olan bina günümüzde kullanılmamaktadır. Yeni işlev olarak 'Fırın- Kahvaltı Salonu' önerilmiştir.	'Fırın-Kahvaltı Salonu' önerisinde sofa, "bar-oturma alanı" olarak işlevlendirilmiştir.	
3	Konut olarak yapılmış olan bina günümüzde kullanılmamaktadır. Yeni işlev olarak 'Otel' önerilmiştir.	'Otel' önerisinde sofa, "sirkülasyon alanı" olarak işlevlendirilmiştir.		7	Konut olarak yapılmış olan bina günümüzde kullanılmamaktadır. Yeni işlev olarak 'Sergi- Tadım Evi' önerilmiştir.	'Sergi- Tadım Evi' önerisinde sofa, "tadım ve oturma alanı" olarak işlevlendirilmiştir.	
3	Konut olarak yapılmış olan bina günümüzde kullanılmamaktadır. Yeni işlev olarak 'Restoran' önerilmiştir.	'Restoran' önerisinde sofa, "oturma alanı" olarak işlevlendirilmiştir.					
4	Günümüzde konut işlevini sürdürmektedir. Yeni işlev olarak 'Süleyman Demirel Müzesi' önerilmiştir.	'Süleyman Demirel Müzesi' önerisinde sofa, "sergileme alanı" olarak işlevlendirilmiştir.					
4	Günümüzde konut işlevini sürdürmektedir. Yeni işlev olarak 'Gül Kahvesi Tadım Evi' önerilmiştir.	'Gül Kahvesi Tadım Evi' önerisinde sofa, "tadım alanı" olarak işlevlendirilmiştir.					
5	Konut olarak yapılmış olan bina günümüzde kullanılmamaktadır. Yeni işlev olarak 'Konaklama-Restoran' önerilmiştir.	'Konaklama-Restoran' önerisinde sofa, "sirkülasyon alanı" olarak işlevlendirilmiştir.					

IV. SONUÇLAR

Geleneksel Türk konutları tarihsel süreç içerisinde kültürel miras olarak kabul edilen önemli yapılar arasında yer almaktadır. Bu yapılara genel karakterini ve kimliğini veren, sofa mekanları olmuştur. Sofa; hem konut tipolojisini, hem odalarla olan bağlantısını hem de barındırdığı işlevlerle yaşam biçimini anlatması nedeni ile geleneksel Türk konutu için oldukça önemli bir mekan olarak karşımıza çıkmıştır. Toplumun sosyal yapısının izlerini taşıyan sofa mekanı; aile yapısı, ekonomik yapı ve kültürel gereksinimlerle var olmuş, değişimleriyle de yapı morfolojisini etkilemiştir.

Çalışma alanı olan Okul Sokak öznelineki İslamköy geleneksel konutları, iç sofalı (karnıyarık) ve dış sofalı olmak üzere iki tip sofa barındıran yedi konuttan oluşmuştur. Bu konutlar içerisindeki sofa mekanları; sosyal yaşamın odak noktaları olmuştur. Bu noktada dış sofalı konutlarda yer alan ocağın varlığı, yaz aylarında yemek yapılabilen bir alan olduğunu göstermektedir. Bulgur, gerekli sebze ve meyvelerin kurutulabileceği alan olarak sofalara sonraki yıllarda eklenen ve açık bir mekan haline gelen 'dam'lar sofaya eklenen yeni bir işlev olarak adlandırılmaktadır. Bunun yanı sıra, misafirlerin ağırlandığı, günlük oturma ve yemek yeme gibi alanların yer aldığı sofada tüm bu işlevler hareketli donatılar ile sağlanabilmektedir. Sofanın bu denli yoğun bir sirkülasyona sahip olması ve sosyal yaşamın en büyük parçalarından biri olması sebebi ile, geleneksel dokudaki yeniden işlevlendirme çalışmalarında yenilikçi mekan anlayışı sofa ile sağlanabilmektedir.

Yapılan atölye çalışmasıyla elde edilen yeniden işlevlendirme önerilerinde sofaya birçok yaklaşım önerisi

getirilmiştir. Örneğin; sofa bir müze işlevi içerisinde sergileme elemanlarının yer aldığı sergi alanı olarak çözülebilirken, bir restoranda sirkülasyon hattı olarak bırakılabilmekte, otel olarak çözümlendiğinde, oturma alanı olarak tasarlanabilmektedir. Sonuç olarak, geleneksel konuttaki önemli mekan parçası olarak karşımıza çıkan sosyal yaşam olan sofa, yenilikçi çözüm anlayışlarıyla birçok farklı işlevi üstlenebilmektedir. Böylelikle bugün sofa; temel ihtiyaçların karşılanabileceği, günümüz yeni mekan işlevlerine hizmet verebilecek mekan parçaları olarak değerlendirilebilmektedir.

Çalışmada 'Geleneksel Dokuda Turizm Amaçlı Yeniden Kullanım ve İşlevlendirme' konulu Proje-VII grubuna katkı sağlayan öğretim üyeleri; Prof. Dr. İlkay ÖZDEMİR, Doç. Dr. Cengiz TAVŞAN, Dr. Öğr. Üyesi Şebnem ERTAŞ, Öğr. Gör. Volkan GÜNAY, Arş. Gör. Dr. Özge İSLAMOĞLU, Arş. Gör. Tolga CÜRGÜL VE Arş. Gör. Serkan SİPAHİ'ye, öğrenciler; Mehmet KARA, Büşra OKUTAN, Özge KUS, Büşra BALLI, Merve GAYDAN, Senem KARABULUT, Fulden Yaren UZUN, Hazal KETREZ, Leyla DAĞ, Berivan AYGÜRT, Gülbahar ÖZDEMİR, Vagif NABIYEV ve Seher ORTAÇ'a teşekkür ederiz.

KAYNAKLAR

- [1] M. A. Çelimli, "Divriği Kent Dokusundaki Geleneksel Konut Mimarisinin İncelenmesi Ve Örnek Sokak Sağlıklaştırması Üzerine Bir Değerlendirme", Yüksek Lisans Tezi, Erciyes Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Kayseri, 2016.
- [2] D. Atik, "Geleneksel Konut Alanlarındaki Fiziksel Ve Sosyo-Kültürel Değişimlerin Saptanmasına Yönelik Bir Model Önerisi: Edime Kenti Örneği", Doktora Tezi, Trakya Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Edime, 2011.
- [3] M. E. Arslan, "Türkiye'deki Geleneksel Konut Tipolojisi Ve Bileşenlerinin Sürekliliği", Yüksek Lisans Tezi, Beykent Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, 2012.
- [4] Y. Arat, "Geleneksel Türk Evi İç Mekan Donatılarının Antropometrik Verilere Dayalı Analizi: Konya Evleri", Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Konya, 2011.
- [5] M. L. Hidayetoğlu, "Geleneksel Türk Evi Donatı Elemanlarının Restorasyonu ve Çağdaş Yapılarda Yeniden Kullanımı: Bir Şerbetlik Örneği", *SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Nisan, Sayı:28, ss.291-301, 2013.
- [6] S. H. Eldem, *Türk Evi (Turkish House)*, TAC Yayını, İstanbul, 1984.
- [7] Ö. Küçükerman, *Kendi Mekanının Arayışı İçinde Türk Evi*, Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu, İstanbul, 1988.
- [8] R. Günay, *Türk Ev Gelenegi ve Safranbolu Evleri*, Yapı Endüstri Merkezi Yayınları, İstanbul, 1999.
- [9] Ş. Ertaş, E. Sönmez, S. Koç, Z. Sadıklar, M. Bekar, , "Sustainable Cultural Tourism in the Historical Cities of the Future: Isparta-Islamkoy Case Study", 2. *Urban, Environmental, Health Cappadocia Congress Full Text Book*, 2018a, s. 670-680.
- [10] D. Kuban, *Sanat Tarihimizin Sorunları*, Çağdaş Yayınları, İstanbul, 1976.
- [11] Ö. N. Uysal, "Geleneksel Türk Evi İç Mekan Kurgusunun İncelenmesi Ve Süleymaniye Bölgesi Örnekleri Analizi", Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, 2007.
- [12] A. S. Saygı, "Bozcaada'da Geleneksel Konut Mimarisi: Tipoloji Çalışması", Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara, 2015.
- [13] A. Eyüce, *Geleneksel Yapılar ve Mekanlar*, Birsan Yayınevi, İstanbul, 2005.
- [14] V. İmamoğlu, "Sofa As The Expression Of Elegance In Traditional Kayseri Houses", *Metu Jfa*, Vol.27, No.2, ss. 223-238, 2010.
- [15] M. Göker, "Türklerde Oturma Elemanlarının Tarihsel Gelişim Süreci", *Zeitschrift Für Die Welt Der Türken Journal Of World Of Turks*, Vol.1, No.1, ss. 163-169, 2009.
- [16] S. Ögel, Hayat (Sofa) Köşkü ve Tahtaseki URL-1, Erişim: file:///D:/Documents/SELVER/ısas/Hayat%20(Sofa)%20K___k_%20ve%20Tahtseki[#380339]-406384.pdf
- [17] N. Bayazıt, "Safranbolu Evlerinin Plan Tipolojisi ve Kullanıcı İhtiyaçları Hiyerarşisi", *Tasarım- Kuram*, Sayı 17, ss. 1-15, 2014.
- [18] Ş. Akkan, "Isparta Yalvaç Kaş Mahallesi Geleneksel Konut Doku Koruma Ve Geliştirme Önerisi", Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara, 2006.
- [19] Ş. Ertaş, S. Koç, "A General Overview Of Unit Module Concept In Traditional Houses: Islamkoy-Isparta", *Archdesign 2018 Dubrovnik Congress, Proceedings Book*, 2018, s. 191-202.
- [20] A. Apaydın, "Isparta-Islamköy Yöresi Geleneksel Konutların Mimari Ve Ekolojik Özellikleri", Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Isparta, 2017.
- [21] Ş. Ertaş, S. Koç, Z. Sadıklar, "Spatial Use Potential of the Traditional Islamkoy Houses in Terms of Cultural Tourism", *International Symposium on Business and Economics, Montenegro*, September 2018b, (Kongrede Sunulmuş Bildiridir).
- [22] C. Bektaş, *Türk Evi*, Yem Yayını, ISBN: 978-9944-757-81-2, 2014.